

Az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ állattenyésztési és kiállítási szakosztálya által — a nagyméltóságú m. kir. Földművelésügyi miniszter úr erkölcsi és anyagi támogatásával — Kolozsvárt, a Sétatéri kiáll. helyiségekben 1906. Szeptember 6., 7., 8. és 9-én rendezendő

XV. Erdélyrészi Tenyészállatkiállítás és Tenyészállatvásár

Beszűtása és díjai:

I. Tenyészlő.

A) Ménesbéli lovak:

1. Anyakancák csikóval, 15 $\frac{1}{2}$ markoson (= 163 cm.) felül: Aranydíjak: 300, 200, 100 és 50 kor.

2. Anyakancák csikóval, 15 $\frac{1}{2}$ markoson (= 163 cm.) alól: Aranydíjak: 250, 150, 100 és 50 kor

3. Három éves vagy azon felüli mén-csikók: Aranydíjak: 200, 100 és 50 kor.

Fenti alosztályok három első díjasa állami arany-, három második díjasa áll. ezüst-, és a harmadik díjasok áll. bronz díszoklevelet is kapnak.

4. Hároméves és azonfelüli kancák csikó nélkül: Aranydíjak: 250, 200, 150, 100 és 50 korona.

B) Gazdasági lovak:

1. Anyakancák csikóval 15 $\frac{1}{2}$ markoson (= 163 cm.) felül: Pénzdíjak: 150, 100, 80, 50 és 30 kor.

2. Anyakancák csikóval 15 $\frac{1}{2}$ markoson (= 163 cm.) alól: Pénzdíjak: 150, 100, 50 és 30 kor.

Fenti alosztályok első díjaisi állami ezüst-, második díjaisi állami bronz díszoklevelet is kapnak.

3. Hároméves és azonfelüli kancák csikó nélkül: Pénzdíjak: 150, 100, 80, 50 és 30 kor.

C) Nehéz ígás lovak (pinzgauiak, mura-közöiek stb.):

Három éven felüli kancák: Aranydíjak: 100 és 50 korona

Ezen osztály első díjasa áll. ezüst-, második díjasa áll. bronz díszoklevelet is nyer.

II. Erdélyi magyar fajta tenyész-szarvasmarha.

Csak tisztavérű állat díjazható.

1. Gulyabelli tenyészetek csoportos kiállítás: (NB. Lehetőleg 4 tehén és 2—2 drb. 1, 2 és 3 éves üszöből.) Aranydíjak: 500, 400, 300, 200 és 100 korona.

2. Gulyabelli tehének: Aranydíjak: 200, 150, 100 és 50 kor.

3. Tenyész bikák 3 éven felül, magántulajdonból: Aranydíjak: 300, 200, 100 és 50 kor. 6 évesnél idősebb tenyészbika csak dícsérő oklevelet nyerhet

4. Tenyész bikák, 3 éven felül, községlek: Pénzdíjak: 120, 100, 80, 50 és 30 korona.

5. Tenyész bikák 2—3 évesek: Aranydíjak: 150, 100, 50 és 30 kor. Pénzdíjak: 100, 50, 30 és 25 kor.

6. Tenyész bikák 2 éven alul: Aranydíjak: 150, 100, 50 és 30 kor. Pénzdíjak: 100, 50, 30 és 25 kor.

7. Nem gulyabelli tehének: Pénzdíjak: 150, 100, 75, 50, 30 és 25 korona.

8. Üszök, 2—3 évesek: Aranydíjak: 70, 50 és 30 kor. Pénzdíjak: 100, 50, 30 és 20 korona.

9. Üszök, 2 éven alól: Aranydíjak: 50 és 30 kor. Pénzdíjak: 50, 30 és 20 kor.

Külön díjak:

Egy Kolozsvármegyében született és nevelt, bármily koru magyar fajta bikára: László Ferenc díja: 100 korona aranyban.

A »7. Nem gulyabelli tehén« című alosztályban 200 koronát tűzött ki Kolozsvár sz. kir. városa, melyre kolozsvári kisbirtokosok — azaz olyanok, kik 50 holdnál kisebb gazdasággal bírnak — pályázhatnak.

Első díj 100 korona, a tulajdonos kiállító saját nevelésű tehénéért.

Második díj 50 kor. }
Harmadik díj 30 kor. }
Negyedik díj 20 kor. }
oly tehénért, mely legalább egy év óta van a kiállító tulajdonában

Jutalom a viszonylag legjobb állatnak is adandó, ha legalább 6 tehén van kiállítva.

III Bival.

1. Bikák: Díjak: 100, 75 és 50 korona.
2. Tehének és üszök: Díjak: 100, 75 és 50 korona.

E díjakra minden birtokos állatja különbség nélkül pályázhat; azonban bikák csak 4

éves korig versenyezhetnek, vénebb bikák csak dícsérő oklevelet nyerhetnek.

IV. Juh.

(Raczká és cigája.)

Díjak: 120, 80, 50 és 30 korona.

Gróf Bánffy György díja: 50, 30 és 20 korona.

V. Sertés.

1. Zsirsertések: Díjak: 75, 50 és 30 kor.

2. Hussertések: Díjak: 75, 50 és 25 kor.

3. Keresztezések: Díjak: 50, 30 és 25 kor.

VI. Baromfiak.

1. Magyar tyúktörzsek díjai: 50, 40, 30, 20 és 10 korona

2. Idegen tyúk-fajták (orpington, langsan és plimut) díjai: 40, 30, 20 és 10 korona.

3. Keresztezések díjai: 30, 20 és 10 kor.

4. Pulykák díjai: 50, 30 és 20 korona.

5. Ludak díjai: 50, 40, 30, 20 és 10 kor.

6. Kacsák díjai: 30, 20 és 15 korona.

7. Hizott baromfiak díjai: 25, 15 és 10 kor.

8. Baromfi termékek díjai: 30, 20, 15 és 10 korona.

9. Diszbaromfi díjak: 25, 15 és 10 kor.

Kiállítási díszoklevelek és elismerő oklevelek mind a hat osztályban érdem szerint adatnak.

VII. Külön pályázat.

A tenyészállat-kiállítással kapcsolatosan kettős fogat díjazás is tartatik.

Első díj: 300 korona.

Második díj: 200 korona.

Harmadik díj: 100 korona.

Minden bejelentett kettős fogat után, fizetendő a bejelentés alkalmával a kiállítási szakosztály pénztárába 10 korona.

Hogy a rendező-bizottság a részvétel méréről idejekorán tájékozva legyen, a bejelentések 1906. aug. 20-ig bezárólag fogadtatnak el. A szükséges program és bejelentő iverkérésre minden kiállítani szándékozóknak díjtalanul küldetnek meg az E. G. E titkári hivatala által.

V. Erdélyrészi Gazdasági Gép-, Szerszám-, Anyag- és Termék-Kiállítás és Vásár

Ideje: 1906. szeptember hó 5., 6., 7., 8. és 9. napjai.

A kiállítás helye: Kolozsvár, a „Lövölde“ nyári mulató helyiségei és a Lövölde-kert, közvetlenül az állatkiállítási helyiségek mellett.

A kiállítás tárgyai:

a) Mezőgazdasági gépek: Ekék, vetőgépek, boronák, hengerek; kapáló, kaszáló és aratógépek; cséplőgépek, rosták, osztályozók; motorok; takarmányprések, takarmányfeldolgozó gépek; löherfejtők; sulmérők; malomszerkezetek; rétöntözési és talajjavítási, állattenyésztési, tejgazdasági, szőlő- és borszagasági, erdőszeti, gyümölcsészeti, kertészeti, baromfitenyésztési, méhészeti, selyemtermelési, vadászati, halászati és más gazd. mellékágazati gépek. Járművek, szállító eszközök, kocsik stb.

b) Felszerelések, eszközök, termények, állatorvosi és vegyi szerek, műtrágyák és anyagok stb.

c) Háztartási gépek, cikkek és eszközök.

d) Mezőgazdasági háziipari készítmények.

e) Mezőgazdaságot érdeklő új találmányok.

A gépkiallítás tárgyai lehetőleg működésben mutatandók be. A talajművelő és vetőgépek, takarmányfeldolgozók stb. működéséhez szükséges helyekről a rendezőség gondoskodik.

A kiállítás kiténtetésel: (I. Érmek.)

Ekékre:	Egyébtalajművelőgépekre:
1 kiáll. aranyérem,	1 kiáll. aranyérem,
1 „ ezüstérem és	2 „ ezüstérem és
2 „ bronzérem.	2 „ bronzérem.

Gőzcséplőkre:	Terménytisztítókra:
2 kiáll. aranyérem és	1 kiáll. aranyérem és
2 „ ezüstérem.	2 „ ezüstérem.

Aratógépekre:

1 kiáll. aranyérem,
1 „ ezüstérem és
1 „ bronzérem.

Vetőgépekre:

2 kiáll. aranyérem,
2 „ ezüstérem és
2 „ bronzérem.

Motorokra:

2 kiáll. aranyérem és
2 „ ezüstérem.

Ezekon kívül:

Takarmányfeldolgozókra,
Sulmérőkre,
Malmokra,
Szőlő- és borszagas. gépek és eszközökre,
Baromfitenyésztésiekre,
Méh- és selyemtenyésztésiekre,
Vadászati felszerelésre,
Halászati „
Állatorvosiakra,
Gazd. termékekre,
Vegyszerekre,
Háztartásiakra,
Tűzoltó felszerelésre,
Kocsikra.

Löherfejtőkre:

1 kiáll. aranyérem és
1 „ ezüstérem.

Tejgazdaságiakra:

1 kiáll. aranyérem,
1 „ ezüst- és
1 „ bronzérem.

Gyümölcsészetiokra:

1 kiáll. aranyérem,
1 „ ezüst- és
2 „ bronzérem.

Világítási stb. felszerelésekre,
Háziiparcikkekre és
Új találmányokra

külön-külön 1—1 kiállítási arany- és 1—1 kiállítási ezüstérem.

II. Díszoklevelek.

III. Elismerő oklevelek.

Bejelentések — kizárólag a kibocsátott bejelentési iverken — 1906. augusztus hó 20-ig „Az Erdélyi Gazdasági Egylet Titkári Hivatala, Kolozsvár, Petőfi-u. 7. sz.“ címen, a helypénzekkel és bizt. díjjal egyidőben — küldendők be. Későbbi bejelentések elfogadásáról a rendezőség nem szavatol. A bejelentés céljára kívánatra iverk, borítékok és utalványlapok küldetnek.

A kiállítási tárgyak legkésőbb szeptember hó 4-ig a helyszínre szállítandók és elrendezendők. A terület már szeptember hó 1-én rendelkezésre áll.

A vasúti szállítás díja csak az odaszállításnál fizetendő.

A kiállítás igazgatósága a kiállítóknak hely igényeit a bejelentések beérkezéskor sorrendjében és a bejelentett tárgyak használati fontosságának tekintetbe vételével — elégíti ki.

Minden kiállítóknak jogában áll tárgyait saját alkalmazottja által magyaráztatni, működésben bemutatni és arusítani.

Felvilágosítások a rendezéssel megbízott csoportbiztos: Tokaji László, e. g. e. titkár (Kolozsvár, Petőfi-utca 7. sz.) által levélben készséggel megadatnak.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDATISZTI EGYESÜLET ÉS AZ
ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMENY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:	
A földmivvelésügyi tárca költségvetése.	361
Az idei komlóstermésről és értékesítéséről. — r. — s.	362
A berni tehén. <i>Benkő Pál.</i>	363
Borbetegségek és borhibák. III. <i>Dr. Banitner Ferenc.</i>	364
Tárca:	
Le Play. III. <i>Geőcze Sarolta</i>	362
Könyvismertetés:	365
Egyleti élet:	
Meghívó.	365
Vegyes közlemények:	
A gazdasági szakoktatás reformja.	366
Legelőink feljavítása. — Gabonaszállítás a hadsereg részére. — Komlólevél-tetű. — Méhé- szeti előadások. — A mezőgazdasági érdek- képviselőt szervezése. — Mezei munkabé- rek Romániában:	366
Hirdetések	

A földmivvelésügyi tárca költségvetése.

A költségvetési vita folyamán elérkezünk a minket legközelebből érdeklő tárcához, a földmivvelésügyi tárcához is és azokból a beszédekből, melyeket *Darányi Ignác* miniszter ennek során tartott, sok olyan program-pontot, részletkérdést ösmerhettünk meg, a melyek közlelről érdekelnek és beleláthatunk annak az iránynak a mélyéig, amely irányban a földmivvelésügyi kormányzat működni akar. És ezt az irányt legjobban a földmivvelésügyi miniszter budget beszédjének utolsó részében fejezte ki. Ezeket a szavakat meg kell itt is örökíteni. mert mély és nagy jelentőségük volna azoknak, ha bármelyik vezetőpolitikustól hallottuk volna, de a szavak mélységét és jelentőségét még fokozza az, hogy a magyar földmivvelésügyi miniszter szájából hangzottak el, akinek gondozása alatt millió és millió szegényember van és aki első minisztersége alatt is a kisemberek érdekeinek gondozását tűzte ki céljául:

Legyenek meggyőződve, t. Ház, — mondta *Darányi* — hogy ha valaki melegen érez a szegény nép sorsa iránt, úgy az én vagyok. Köteles vagyok egyenlő hűséggel szolgálni a magyar mezőgazdaság minden tagozatát, de ha szabad megkülönböztetést tennem, úgy első helyre mégis a szegény ember dolgát teszem. Teszem ezt nemcsak emberszeretetből, bár azt tartom, hogy ha egy nemzet megéri a modern kor jelszavát, akkor az a nemzet az állam minden intézményébe kivétel nélkül bele kell hogy vigye az emberszeretetet, hanem teszem azért, mert nézetem szerint az államok fenmaradásának és az államok fejlődésének legbiztosabb alapját nem a tételes törvények, hanem a millióknak megelégedése adja.

Részletes, kimerítő programot a miniszter a parlamenti munkarend jelen beosztása mellett nem adott és joggal utalt azon tevékenységre, melyet első földmivvelésügyi minisztersége alatt kifejtett; de azért alkalmat vett magának arra, hogy a képviselők részéről elhangzott észrevételekre reflektálva megösmertesse az országot egy-egy fontos részletkérdés mibenlétével, egy-egy üdvös intézkedéssel, a jövő tevékenységének egy-egy pontjával.

Arra a kritikai észrevételre, amely a *lőtenyésztés* fejlesztését szembeállította a *szarvasmarhatenyésztés* fejlesztésével, a miniszter így válaszol:

Bizonyos fokig szembeállították a lőtenyésztés és a szarvasmarha tenyésztés érdekét. Én nagyon kérem a t. Házat és nagyon kérem t. gazdatársaimat, hogy ebbe az ellentétbe belemenni ne méltóztassanak. Mind a két tenyésztés rendkívül fontos a magyar gazdára nézve. Ez olyanforma, mint ha testvérek perbe szállanának egymással. Ha a szarvasmarhatenyésztés pártolói azt találják, hogy nagyobb dotációra van szükség, mondják meg, én magam is azt tartom, de nem szükséges hozzátenni, hogy amit pedig itten nyertünk, azt vegyük el éppen a lőtenyésztéstől. Nem kell azt gondolni, hogy a lőtenyésztés csak a nagy urakat érdeklí. Egy kicsit közelebből kell a kérdést tekinteni. Méltóztassanak elhinni, hogy a félvérttenyésztés a telivérttenyésztésen alapszik, félvérttenyésztés nélkül pedig köztenyésztés nincs. Méltóztassék azt a fáradságot venni és elmenni az annyira kritizált Mezőhegyes vidékére és megnézni, hogy a földmives emberek milyen áron, 1600 koronáért, 2000 koronáért, sőt 2400 koronáért adnak el egy-egy lovat, vagy méltóztassanak az ország más megyéjében körültekinteni. Akik nem nagyon fiatalok, fogják tudni, hogy 20—30 év előtt a mi földmives népünk szekere elé egész macskaszerű kis lovacsákák voltak fogva, amelyek a ló nevet alig érdemelték meg; most akárhányszor megtörténik, hogy amikor megyek az ország-uton, jön velem szemben egy földmives és különb lova van, mint nekem.

Igen érdekes és fontos kijelentést tett a miniszter a szarvasmarhatenyésztés fejlesztésére tett intézkedéséről is:

Lázár képviselő ur utalt a szarvasmarhatenyésztés fontosságára. Nagyon köszönöm, hogy felsorolta azt a nagy haladást, amelyet az állatok, különösen a szarvasmarha és az állati termékek kivitele terén felmutathatunk. Mert ez a haladás, azt hiszem, talán részben következménye azon intézkedéseknek, amelyeket az előző évek során tettünk volt. Azért is köszönettel

— Jobb és —
megbízhatóbb
— magvakat —

nem is ajánlhatunk,
— mint a minőket —

32 év óta

Mauthner
*
Ödön

császári és királyi udvari
magkereskedésében
BUDAPESTEN
kaphat. 1002

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. 1006

Gabona osztály.	Vetőmag osztály.	Gép osztály.
Erotakarmány osztály.	Gazdasági anyagosztály.	Biztosítási osztály.
Tenyészállat osztály.	Borgazdasági osztály.	Dijszabási osztály.
Szövetk. sertéshizlalás.	Háztartási cikkek.	Baromfitenyésztési cikkek.

Alaptőke: 711,400 kor. Tartalékalap: 230,000 kor. Forgalmi
visszatérítési alap: 118,773 korona. Tagok száma: 1299.

Az 1906. évi aratási és cséplési árjegyzékünk

megjelent és kívánatra bérmentve és ingyen küldjük.

A szövetkezetbe való belépés áldozattal nem jár.

Saját érdekünket mozdítjuk azzal elő. Nyomtatványokat szívesen küldünk.

tartozom a képviselő urnak, hogy figyelmettem bennünket arra, hogy a *százalékoknak a községektől történt elvonása* szarvasmarhatenyésztésünkre hátráltatólag hatott. Én hoztam be ezeket a százalékokat, de nem én szüntettem meg. Az első dolgom volt, amint a miniszteriumba bejöttem, kijelenteni, hogy a községeknek a százalékok engedését — amelyeknek megvonása kimutatható nagy károkat okozott — a *községeknek továbbra is megadni kívánom*. Remélem, hogy az a kis visszaesés, amely a szarvasmarha-kivétel és tenyésztés tekintetében a százalékok megvonása folytán előállott, csakhamar újból kiköszörülődik.

A szőlőfelújításról is tartalmas nyilatkozatot tett a miniszter:

A szőlőfelújítás kérdésében jelenthetem a t. Háznak, hogy a napokban volt itt egy elsőrangú európai szakértő, egyik legelső német szőlészeti intézetnek igazgatója, aki hetekig vizsgálta intézményeinket és azt a nézetét nyilvánította, hogy a szőlőművelés és a szőlőfelújítás terén mi, Magyarország ma az első állam vagyunk Európában. De hozzá kell tennem, hogy nagyon ne bánkódjunk, hogy a pincekezelés és a borértékesítés terén még nagyon hátra vagyunk. Én tehát azt tartom, hogy ha a szőlőfelújítás terén, amelyet sokan kételkedve és aggódva néztek, mégis ilyen sikereket tudunk felmutatni, akkor megvan a mi fajunkban, megvan az összes tényezőkben az életrevalóság arra, hogy a pincekezelés és borértékesítés terén is rövid idő múlva hasonló sikert mutassunk fel.

A telepítés és parcellázás kérdését több oldalról vetették föl és a földművelésügyi miniszter kész törvénytervezetere hivatkozva adhatott erről fölvilágosítást:

Szó volt itt és pedig több oldalról, a

telepítés kérdéséről. Lázár Pál képviselő ur megemlékezett a rossz telepítésekről. Megengedem, hogy a régi telepítéseknél, amikor még bizonyos fokig gyermekbetegségekkel küzdöttünk, több hiba történt, de azt azután határozottan állítom, hogy ez az állapot tetemesen javult és ha bárki önök közül megnézi az új telepítéseket, miattuk szégyenkezni nincs okunk. Bárány Dezső igen t. képviselőtársam figyelembe ajánlotta, hogy a benyújtandó telepítési törvénytervezetnél gondoskodás történjék az iránt, hogy megfelelő dotációval eszközöljük a telepítést, hogy sikerét biztosítsuk. Bátor vagyok utalni arra, hogy abban a törvénytervezetben, amely igen t. képviselőtársam kezében van, van olyan rendelkezés, amely az ő kívánságának részben megfelel, tudniillik az a rendelkezés van felvéve, hogy a telepesek ne legyenek kénytelenek feltétlenül abban az árban venni át a telepeket, amely árban a birtokot az állam megszerezte, hanem módjában álljon az intézőknek a helyi viszonyokra és körülményekre való tekintettel méltányosabb árat szabni.

Különben az eddigi telepítéseknél azt tapasztaltuk, hogyha valamely régebbi telepítés nem sikerült, annak fő oka az volt, hogy az illetők nem rendelkeztek elég anyagi és intellektuális erővel. Az újabb telepítéseknél ügyeltünk arra, hogy jól megválasszuk a telepeseket anyagi, intellektuális és erkölcsi erejük szempontjából és ennek tulajdoníthatjuk azt, hogy az újabb telepítések általában és nagyjában véve sikerültek mondhatók.

Ami a parcellázást illeti, általában az a nézetem, hogy ha törvényt alkotunk, olyat kell alkotni, amely lehetővé teszi az egészséges parcellázást, de elvágja azokat

a kinövéseket, amelyek a parcellázásnál sok helyütt tapasztalhatók. Lehetőleg olyan törvényt kell alkotni, hogy ezen parcellázások pénzügyi keresztülvitele tétessék le oly pénzügyi kezébe, amely szövetkezeti alapon áll és nem számít nyereségre.

Mindezek a kijelentések érdeklődést keltethetnek bennünk, bizalommal tölthetnek el minket, mert az elhangzott szavak mindenike egy tettek megtörténtét, vagy bejelentését tartalmazta. De nem elég, ha ezt konstatáljuk. Le kell szűrni a miniszteri szavakból az itt nálunk hasznosítható tanulságokat. Mikor a miniszter egyes vármegyék virágzó lótenyésztésére utal, gondolkozni kell olyan módokról, amelyekkel a mi hanyatló erdélyi lótenyésztésünket fölemelhetjük. A szarvasmarhatenyésztés fejlesztése céljából újra engedélyezett percentuális kedvezmény arra ösztönözzön, hogy azt föl is használjuk. A szőlőfelújítás nagy munkájába igyekezni kell belekapcsolni a szőlőfelújításra alkalmas erdélyi községeket is. Szóval: itt a perifériákon dolgoznunk kell, hogy a középpont, a miniszter nagy jóakarata, hatalmas munkakészsége érvényesüljön az egész vonalon.

Az idei komlótermésről és értékesítéséről.

(A komlószaktanár jelentése 1906. július hó 24-ről.)

1. A komlótermék *telelése* általán jó volt, erőteljes dugványok is voltak szedhetők s csak kis részben hirlük panasz, hogy a tőkék 2—5%-át pótolni kellett.

A tavaszi időjárás megfelelő lévén, a komlóindák is hamar fejlődtek, így a jelen pillanatban tetőt ért a komló s a *kivirítás általános*.

3. A nyár elején váltakozó esős időjárás következtében az ország legtöbb komlóskertjében kielégítő a fejlődés, 15—25 mellékintát lehet megolvasni, s a lomb is egészséges. A helyenkénti túlságos esőket is meg-

AZ „ERDÉLYI GAZDA“ TÁRCÁJA.

Le Play.

Irta: **Geőcze Sarolta.**

III.

Nagy igazság van Le Play e szavában: »... az emberiség nagysága ép ama lehetőségben áll, mely szerint az erkölcsi erő az anyagin urrá lehet; tehát az *erő forrását mely, emelkedéséhez szükséges, bármely nép önmagában találhatja föl*. Mi ma kegyetlenül szenvedünk apáink hibája miatt; de gyermekeink sorsa fölött szabadon határozhatunk.«

A vallás felől Le Play véleménye meggyezik Kiddével. Ő is arra a meggyőződésre jutott, hogy a legerőteljesebb fajok életetője a vallásos hit; példa erre többek közt Anglia, hol a kereszténység minden közintézménynek s a magán- és családi életnek szilárd alapköve. »A vallás az emberi társadalmakra minden időben, minden éghajlat alatt, minden fajnál ép oly jellemző, a mily jellemző a táplálkozás a szerves lényekre.« Ezt a Le Play-i gondolatot később egészen függetlenül Kidd fejtette ki teljesen Társadalmi Evolúciójában.

A *tulajdont* Le Play az emberi társadalom egyik fő tartóoszlopának tekinti, mely az emberek természeti egyenlőtlenségének természetes folyománya. A család megélhetését biztosító birtok oszthatatlanságában látja a családok s ezzel a társadalom legfőbb támaszát s boldogulásának feltételét. Az *Organisation de la Famille* ban megrendítő példát ad arról, hogy az oszthatatlan családi birtok miként biztosította négy évszázadon, vagyis tizenhárom emberöltőn egy földművescsalád jólétét, társadalmi tekintélyét, boldogságát; a kényszerosztály pedig rövid néhány év alatt mint dulta föl e boldog tűzhely békéjét, mint ásta alá tekintélyét, mint tette e virágzó családot földönfutóvá s mint juttatta tagjait végzüllésre.

A miket Le Play e tárgyról mond, azok felől érdemes nekünk is gondolkoznunk. Középosztályunk pusztulását, népünk elszegényedését s a kivándorlást és mindkét osztály proletárizálódását minden egyébnek tulajdonítjuk s orvoságát minden egyébben keressük, csak annak s abban nem, a mi abban főtényező: az egyenlő örökösödésben. Avagy nem az apai telek elaprózódása tette-e lehetővé a mi parasztunknak is két nemzedék multán a megélhetést? És segíthet-e ezen a parcellázás, ha az a par-

cella két ember nyomulva ép úgy fölpántlikázódik s ép oly értéktelenné vagy csak drágán bemunkálhatóvá válik, mint az egykori jobbágytelek s ez által ép úgy az eladásulás vagy az egygyermekrendszer forrásává fog válni, mignem újra kerül? Nálunk e kérdéssel Baross János foglalkozott behatóan s az ország minden részében tett alapos vizsgálódásai megerősítették Le Play axiomáját: a boldoguló, sokgyermekű családok-lakta vidékeken nálunk is az oszthatatlan birtok-átzállás divik; kifejlesztette azt a törvény ellenére maga a nép józan életösztöne. — De ott van a középbirtok is, melyet mesterséges eszközökkel akarnak fölújítani s a nemzet vezető osztályának talpkövévé tenni. De vajjon lehet-e ama talpkő szilárdságába bízni, melyről előre tudjuk, hogy egy-két emberöltő alatt szét kell töredeznie; és vajjon, ha nem egész sereg középbirtokot kerekítenek is ki, ötven év alatt nem fog-e a hétszilvafások könyfakasztóan nevetséges históriája újra kezdődni? Értsük meg végre, hogy a társadalom, de főként a nemzet szempontjából nem az egyéni önző, ingó vagyon értékes, hanem csupán a családi oszthatatlanul átszálló vagyon; mert csak az biztosítja a családok állandóságát; az fejleszti ki a nagy társadalmi szervezet, a nemzettest ép, erős

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király- tér, 7. sz. saját házában.

Betétkeket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számitól le.

(1007.)

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvelet a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzások is kaphatók.

sinlette a komló, s ha pl. a Dél-Bácskában s a Küküllő völgyén nagyobb pásztaban járt jég le is törte az első hajtásokat, a felmelegedett időjárás s helyes gondozás következtében — a legfelső mellékajtást nevelvén vezérindának, az oly gyorsan nőtt fel, hogy elegendő mellékajtást is eresztett, melyen már szintén látszanak bimbók. Mindenünnen tehát örvendetesen *jónak* jelentik a komlós-kertek állását.

4. Az általános képtől eltérőleg Háromszék némely helyein mégis elmaradtak a tőkék a nedves hideg időben: de ezeknek szeptemberig még van idejük a fejlődésre; más helyeken a jégverés és szélvihar tettek 15—20% kárt, állati kártevésről vagy penész bajról alig van jelentés. Jó és jó közepes termést remélnek. Ujabb kerteket (Szotyor) s hozzá — telepítéseket (Köröspatak, Árapatak) mégis létesítettek e tavaszon.

5. Az *alföldi* kertekben a többfelé elfordult jégkár dacára általában nagyon szépen fejlődött a komló, a korai fajtákon már tobozok vannak, a kései féleken bőséges a kivirítás. Mint már említettett a helyenkénti szél s rovarkárt is szépen kiheverték az ültetvények. Károsítók közül a bolha nem ért reá kárt tenni, az esők lemosták, több helyen a komló-atka lépett fel, de aligha vesz erőt a növényeken! Mindenütt ezidőszert jó termést remélnek.

6. A *felvidéki komlós-kertek* vegyesen állanak: tehát közepesen s jól. Eddig nagyobb bajok nem igen voltak s a kivirítás csak éppen hogy megindult. Némely helyeken a sok hideg eső gátolta a felnövést, máshol éppen ez okból penészbajok léptek fel — szórványosan.

7. A *dunántúli* kertekben ez évben is legkorábbi volt a fejlődés, bár itt is több mellékajtás nőtt, mint más évben; a kész toboz szedés már július hó közepén megindult s elég jó termésre van kilátás. E vidéken két uradalom ca 250 q. komlótermését előre eladta 200 koronán métermázsánként.

1906. július hó 28-ra érkező *külföldi* jelentések szerint egész Európában nemhogy javultak volna a komlós-kertek, de megálltak fejlődésben, vagy visszaamaradtak. Mindenütt a hideg éjjelekre jövő forró napok, máshol

hideg esők hátráltatják a növény fejlődést: az ilyenformán meggyengült komlótőkéken hamar erőt vett a komlóbolha, legtöbb helyen a *levéltetű* s ennek nyomán a *korompenész*, de sok a fehér penész és a hernyók is pusztítják az éppen virágzásban levő komlót. Legkielégítőbb Galícia és Oroszországban a komló állása, *Saaz* vidéken sok ültetvény alig bir virítani, Fürstenfeld (Stájer) vidéken egyenetlen a fejlődés, ugyanolyan a bajor Spaltban is, a közel Hallertauban javult a helyzet — de Württembergben (Rottenburg) még alig érte el a tetőt az inda s Nürnbergből is egyenetlen fejlődést jelentenek, a belga Alostból is rossz fejlődésről jött hír, s nagyon gyanusok az angol és észak-amerikai termések jelentései.

A *komlóárkilátások* a termelő szempontjából ilyenformán napról napra javulnak minden piacon: nagyon szívesen veszik a tavalyi termést is — bár lenne még! *Nürnbergbe* 50 kilónként: 65—70—75—85 márkát fizetnek, *Saazban* 100—120 koronát adnak tavalyi termésért. De még ez is javulni fog, s nem lehetetlen, hogy az első friss áru piacra lépése sem fogja megrontani a fenti árakat. *Idei termési komlóüzletben* most európa szerte az elővételi üzletek erőszakoltatnak. Történetek elővételek 200—210 korona a Dunántulon, Bácskában és Segesvár környékén is, sőt Újvidék környékén már lábón is ígérnek a zöldkomló mázsájáért! Ova intünk mindenkit, nincs értelme úgy sietni az eladással, mert 100 forintnál aligha lesz kisebb a komló ára, s a zöld komló mázsánkénti eladással feltétlenül becsapódik a gazda. *Minden komló-termesztési faktornak oda kell törekedni, hogy senki el ne adja most, se elővetelben se zöld mázsában a komlóját, mert okvetlen csalódnai fog!* Ha lehetne, közigazgatási uton kellene megakadályozni azt, hogy a kisermeletől zöld termésben szedjék el a csehek idei termését. A régi szabály az, „akkor kell adni a komlót, mikor jól kéri” — mint az eladó leányt! s mégis pl. nagyobb termés tömegeknél az is legyen szabály, hogy a *termés első részét az ősz eleji jó komló áralkulásnál, a második részt az október—november kulminációkor!* De általában csak kész árut lenne szabad piacra adni!

A *legújabb hír* a Dunántulról és a Bácskából, hogy ott is fellépett némely mélyebb fekvésű kertekben a *komlólevéltetű*, s nyomában a *korompenész*: első helyen már szedik a termést, mert korai, de az Alföldön még nagy baj is lehet belőle. Még tudatjuk, hogy komló-termésre ad előleget a segesvári komlósözvetkezet, ugyan ott szerkesztenék majd heti komlópiaci jelentéseket, míg a bácskai komlós-egylet (Petröcz) heti lapot ad ki az idényben: mind kettőre ajánlatos az előfizetés.

—r.—s.

A berni tehén.

A hegyi tarka marhák közül legkiválóbb és viszonyaink szerint legjobban megfelel a *berni* tehén. Bern tájáról került hozzánk s legjobban el van terjedve a Kiskárpátok vidékén, Dunántúli megyékben, Felvidéken. továbbá Torontál Temes, Arad, Krassószörény megyékben. Nincs megye, hol nem volna, ha nem is tiszta, de korcs állapotban néhány darab belőle. Megyénk (Háromszék várm.) is ennek tenyésztését határozta el pár évvel ezelőtt. Mivel kevés székely gazda ismeri ezen fajtát, röviden leírom külső és belső tulajdonságait s azután térek a haszon számításra.

A *berni* tehén nagy testű állat, van eset, hogy egy 5 éves tehén a 8 mázsát hizlalás nélkül meghaladja. Ellési súlya 40—65 kiló között váltakozik. Az éves üsző 350—400 kilót nyom. (Majdnem, mint a magyar tehén kinőtt állapotban.)

Ezen jó tulajdonsága a hizlalásnál látszik legjobban, félannyi idő alatt kihizik megfelelő tartás mellett, mint a fehér. Színe pirostarka, kedveltebb, ha csak a feje és hasa fehér, a test többi része piros. A színben teljesen egyformaságot ne keressük, mert ezen fajta még olyan belteenyésztésen nem ment keresztül, mint a pinzgau, melynél a színben alig van eltérés. Háta egyenes, törzse mély, csontozata erős, végtagjai helyesen állanak. Szarvai kicsinyek, többnyire viaszárgák.

A szarv töve gyakran lapított, mi hibának nem tekinthető, de fekete szarv vég vagy feketés köröm, szutyak, pére fajta hibának

sejtjeit, azokat a kiseded társadalmakat, mik a közélet legjobb iskolái, mert tagjaikat természetes uton s a szeretet hatalmával fegyelmezik. Olykor a család is moloch, mely áldozatul az egyéni boldogságot követeli; ez igaz. De ez csak kivétel. Erkölcsei oltalmánál fogva száz eset közül kilencvenkilencben jobban biztosítja a boldogulást, de magát a boldogságot is, mint a családból kiszakadt, önző, rideg atom-élet.

Az Istenért, értsük meg végre, hogy nemzetünk gyöngülésének s a kivándorlás és a züllések által való erővesztésének oka elsősorban a családi szervezet gyengülése s míg ezen nem segítünk, addig minden kivándorlási és parcellázási törvény hiábavaló. Proletárokat nevelünk es királyi biztosokat s főispáni titkárokat egy új Kristóffy-korszak számára. Alkoszuk meg végre a homesteadet; adjuk meg a törvényes szankciót az osztatlan birtokátzállásnak. Akkor jut majd vállalkozási szellem, munkás kéz a nemzeti munka minden ágába s akkor jöhet a nemzetközi szocialista bujtogató. Az épverü társadalom maga fogja bajait meggyógyítani, mint Angliában. S akkor a nemzetalkotó magyar faj erősebb, tekintélyesebb lesz a nemzetiséggel szemben is. Hisz ma is — nézzünk széjjel — kik a magyar faj legerősebb oszlopai, a magyar: chauvinizmus legderékabb

harcosai? Nem egyes izolált egyének; hanem tulnyomón erős, virágzó családok tagjai.

S a nemzet alkotmányáért való súlyos küzdelme idején a hatalom bitorló a nemzet letörésére miért vették programjukba a családi birtokok fősztását? Mert érezték, hogy az az osztatlan családi vagyon a nemzeti érzelmű főuraknak olyan társadalmi erőt ad s az a nemzeti ellenállásnak oly hatalmas tényezője, melynek összetörése nélkül a jogfosztás utján tovább haladni nem lehet.

Le Play világosan kimutatja, hogy az egyenlő örökösödést mindenütt a leigázott fajok s az elnyomott néposztályok ellen alkalmazták az oly faj gyöngítésére, melyet elszegényedésre akartak juttatni.

Indiában a *szudra*-törzsek vagyonát a fiuk között egyenlően osztották föl, „ha mindjárt százan lettek volna is”. Bezzeg nem engedték az uralkodó *árja* fajbéli családok birtokát fölpróznai!

1703-ban a britt parlament a katolikus irekre tette kötelezővé az egyenlő örökösödést; ezzel két évszázad alatt csakugyan elérte az ir nép teljes elszegényedését, testi-erkölcsi elkorcsosodását, ijesztő fogyását. Ma Amerikában több az ir, mint Irországban (ott négy és fél, itt csak három millió); a házasságkötések száma

a köznépnél is százezrekre megy. Holott a protestáns angolok ma is szabadon végrendekeznek; ezzel meg van vetve alapja az angol faj szaporodásának, gazdagságának és hegemoniájának. Az együtt maradó családi vagyon a család boldogulását és tekintélyét nemzedékről-nemzedékre biztosítja.

Vége az egyenlő örökösödéssel törte meg Napoleon is a régi, királypárti családok erejét; fölfogását cinikus nyíltsággal tárja föl József nápolyi királyhoz irt levelében: „Fogadtasd el az egyenlő örökösödést Nápolyban; néhány év alatt tönkre fog menni mindenki, a ki nem hived”; bezzeg a saját hivei javára hitbizományokat alakított.

A *család*. Természetes, hogy a ki a társadalom életében az erkölcsi rugók s az állandóság fontosságát így fölismerte, s a családban, még pedig az állandó családban látja a nemzeti nagyság elemét és biztosítékát. A családszervezetet senki nálánál alaposabban nem tanulmányozta. Nálunk ezt a kérdést szociológusainak meglehetősen elhanyagolták, pedig az fajunkra életbevágó fontossága. Ezért közöljük Le Play megfigyeléseiből azt, a mi bennünket is érdekel.

(Folytatjuk.)

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos **férfi ingek**, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fű és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utóda!

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

veendő. Hiba a fekete szőr is, mely egy-egy tehénnek nyaki részén látható. Bőre finom rugalmas, ráncokba markolható. Szőre az istállózottak finom, apró, míg a hűvös legelőn tartott állat hosszabb, erősebb és a fején göndörödő szőrt kap. Feje arányos, nyaka erős és szép lebeny ékesíti, farka korbácsszerűen vékonyodó, tömött bojtban végződik. Tőgye nagy, részarányos, mirigyes (tejmirigy), csecsbimbói nagyok, marokba foghatók.

Jámbor, „jó erkölcsű” állat, az apró gyerekeket is oda lehet eresztetni hozzá; alig akad, amelyik a fejlődényt kirugná a fejő kezéből. Könnyű járomba szoktatni. Ha sohasem volt járomban a tehén, hozzá értő már másnap szánt vele. Természetesen nem bakkról hajtja vásvillával vagy cseberruddal, hanem szépen vezeti.

Gyorsan fejlődik, 2—2½ éves korban már kifejlett nagy tehén, 5—6 mázsás. Már 1 és fél éves korában némelyek bika alá eresztik s mégis szép borjat hoz s eléggé kifejlik. Helyesebb bevárni a 2 és fél éves kort és akkor fedeztetni. Hol ideje előtt nem fedeztetnek, ott elérik megfelelő tenyészanyaggal azt az eredményt, hogy a tehén 4—5 éves korban 8—9 mázsára, a bika 4 éves korban 11—12 mázsára kifejlik.

Igavonó képessége a magyar marha után jön. Egy pár erős tehénnel egy nap (9 óra munkaidőt számítva) 15 cmtr mélyen 800 ölet (egy köből férőjű) meg lehet szántani. A székely kigazda megszáthatja csekély szántóját egész könnyen 2 tehénnel. Dunán túl több a szántó, szebben munkálják, mint mi, pedig nincs fehér ökrük. Kigazdának különben sem való ökrök, melyet ¼ évig ingyen kellene legtöbb esetben tartania. Nagyobb gazda tartson pirostarka ökrök, jó erős lovakat. Ugy sem meg 1000 holdakra itt a szántók száma, hisz a megye területének kevés %-a szántó. Erdei munkára is mérsékeltlen használható, de nem kizárólagosan fahordásra.

Tejelő képessége bámulatos. Míg a magyar tehén évi tejhozama 500—1000 liter között ingadozik, addig a berni tehén jó gazda kezében 2000—3000 liter tejet ad. Fejési ideje hosszú, láttam több olyan tehenet, mely majdnem leellésig fejette magát. Előfordul az az eset, hogy valami miatt a tehén meddőn marad és kerek két évig fejei magát. (Imreh Albert urnál Étfalván.) Ily nagy tejhozam mellett teje kitűnő s ha csak túl nem répázák, nem hig. A bivalykedvelők ocsárolni szokták, de alaptalanul, mert 17—18 literből készül 1 kgm. kitűnő theavaj.

Alig 1% kal kevesebb a zsirtartalma, mint a fehér tehén tejének s így sűrűségben a bivalytejet nem éri el, de bűzőségben sem.

Takarmányban nem válogatós. Mit a magyar tehén nem fogyaszt, ez megeszi. A buzaszalmát fel lehet takarmányozni kellő előkészítéssel és keveréssel. Aki ügyesen tud takarmányozni, sokkal kevesebb pénzértékű takarmánnyal kitűnően tartja, mint a magyar fajtát lehetne. Ez csak a koplalást bírja jobban. A Székelyföldön különben nagy hiba, hogy nem tudnak takarmányozni. Amit egy székely gazda 4 tehén tartásánál elpocsékol, abból egy hűgyészi sváb 4 tehenet kihizlal, igaz, hogy ott több vakaró és kefe fogy el a boltokban, mint itt.

A tisztán tartást megkívánja, de hiszen hozzá szokunk ahhoz is, hogy megtisztítsuk, ha tejével, borjával bőven megfizeti a fáradságot.

Néhány községben már tisztogatják rendszeren a teheneket, itt nem is panaszkodnak.

Ezekben ismertetem röviden a berni tehenet, melynek tenyésztésére jó lélekkel merem buzdítani a székely gazdákat. De megmondom azoknak is, kik nem jutnak tiszta berni tehénhez egyhamar, nem lévén itt közel tenyésztés, hogy honnan szerezhetnének?

Berni bikát kell tartani és a fehér tehénnek már első izben lehet piros borja, mely korcs tovább tenyésztve a harmadik generációban egész jó anyag lesz, 5-ik és 6-ik generációban már tisztavérű berninek lehet mondani, tehát bár nem vett berni tehenet; később berni tehene lesz.

Mivel mindenben fő a tiszta haszon, lássunk egy hozzávető számításról, hogy mit lehet elérni 1 berni tehénnel rendszer tenyésztésben: A tehén árának évi tőkeamatja 25 kor., évi takarmányozása a borjuval együtt, utánlátás stb. = 250 kor.; a tehén elhasználása egy évben és a kockázat 30 korona, alomszalma és tisztító eszköz a trágya értékében megtérül, tehát számítható évi kiadás 1 tehénre ca 305 kor. Ezzel szemben, a remélhető bevétel egy drb borju után 180 kor., 1500 liter tej 16 fillérjével = 240 kor., igavonó használat, vegyünk csak 60 napot a 1 kor. = 60 kor.; összes bevétel volna 480 kor.; tiszta haszon volna tehát ezen számítás szerint 175 kor. egy tehén után. Ezen számítás csak nagyjában felel meg, mert minden gazdánál más a helyzet. Azonban ha Pozsony megyei gazda közlegelő nélkül, 3 pengős (mázsája) széna és 4 krajcáros (1 liter tej ára) mellett boldogul; hogy ne boldogulna a székely gazda közlegelő, 1 forintos szénaár és 9—10 krajcáros tej mellett! Csak hogy az a baj, hogy a székely gazda ritkán látja be, hogy nem tud. Sőt; vannak vidéki tapasztalt gazdák(?) kik a falu határán kívül ritkán jártak, kiknek tapasztalatuk csak az lehet, hogy „forintból lesz a krajcár, s hogy az ősi örökség lassankint elmegy s hogyha a nagy sapkát Isten segédelméből behuzhatjuk a fejünkbe, akkor haladhat a világ, beszélhetnek a könnyből gazdálkodók amit tetszik, ők nem tuggyák, nekik nincs tapasztalatjuk.”

Vannak szerencsére ügyes józan gondolkozású székelyek, kik belátják, hogy haladni kell, ha a népek versenyében elmaradni nem akarunk. Ezek közül mondta egyik: „Bizony ha 10 évvel ezelőtt berni tehenet kezdtünk volna tenyészteni, ma minden község 100,000 koronával elébb állana.” A közeljövő megmutatja, hogy kinek van igaza, az egyszerű, de tanulni vágyó, szorgalmas székelynek e, vagy a befolyásos, de kevés tudású „uraknak.”

Mert itt — ha bármit tesznek is a maradisták — ki fog fejlődni egy kitűnő pirostarka székely tájfajta tehén, mely edzettség és termelő képesség tekintetében az ország bármely tehenével összeállítva, győztesen jön ki a versenyből, de az volna a kívánatos, hogy ez a kialakulás ne 20 év alatt, hanem 5—10 év alatt történjék. Ebben az esetben Háromszék megyéből szerezni be Csik, Udvarhely-, még Brassó megye is tenyészállatait és így remek árakat kaphatnánk — ha az Isten velünk lesz — kapunk is szép „székely tájfajta” teheneinkért.

Benkő Pál.

Borbetegségek és borhibák.

III.

Borhibák.

A megtörés egyike a legkellemetlenebb borhibáknak, mely hazai borainknál igen gyakran fordul elő, s a borkezelőknek sok kellemetlenséget okoz. Némelyek a bor betegségei közé sorolják, noha ezektől lényegében véve nagyon is különbözik, mert létrejötténél semmiféle organismusok nem működnek közre.

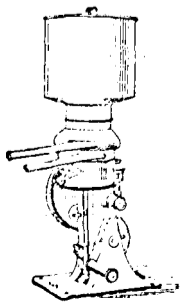
A megtörésnek igen különböző fokát és változatát észlelhetjük a gyakorlatban. Általánosan ösmeretes hogy fejtés után többé-kevésbé minden fiatal bor megzavarosodik, megtörik; de a zavarosságot okozó anyagok rövid idő alatt leülepsznek, a bor megtisztul, s párszori fejtés után e tulajdonságából mindinkább veszítve végül törésmentessé lesz. Más esetben a megzavarosodott bor csak hosszabb idő múlva tisztul meg, s még ó korában is minden fejtés alkalmával megtörik. Előfordul azután az is, hogy a megtört bor nemcsak zavaros lesz, hanem színét is megváltoztatja, fehér borok barna sárga, vagy sötét barna, vörös borok fakó színűekké lesznek. A fehér borok ilyen elváltozását *barna-törésnek* szokás nevezni. Ha a fehér bor világos színe tinta-szerűen feketessé válik, úgy a hibát *fekete-törésnek* mondjuk.

A megtörés a bor ízére, sőt szagára is befolyással van, amennyiben erősebben megtört borok rendszerint kellemetlen avas izűek lesznek, és sajátságos pörkölt- vagy főtt szagot kapnak. Később kitisztuláskor az említett idegen iz és szag rendszerint megszűnik, de a fehér borok színe valamivel sötétebb, barnásabb árnyalatu marad, a vörös borok pedig egészen elszíntelenedhetnek.

A tapasztalás azt bizonyítja, hogy a megtörés nagyobb foka az u. n. *barna-törés* különösen az elérett, sok felrepedt- és töpedt-szemeket tartalmazó szőlők borán észlelhető. Igen nagy mértékben törnek továbbá meg azok a borok, a melyek penészes, rothadó szőlőből készültek. Némelyek szerint megtörést idézhet elő a szőlő faja is, a mennyiben némely fajok bora kevésbé, másoké nagyobb mértékben törnek meg. Ugy látszik továbbá hogy a termőhely, illetve a talaj és klimatikus viszonyok is befolyással vannak, legalább azon körülményből, hogy egyes vidékek bora erősebben, másoké kevésbé vagy épen nem törnek meg, erre lehet következtetni. És végül nevezetes szerepet játszik, különösen a fekete-törésnél a vas, mert nagyobb mennyisége jelenlétében minden bor megtörik.

A megtörés okaira vonatkozólag hazánkban Csanády és Plósz végeztek igen beható vizsgálatokat, melyekből kitűnt, hogy a megtörés mindig oxydatio következménye, s létrejötténél semmiféle organismusok nem működnek közre. Akárhány törésre hajlamos bort vizsgáltak meg ez irányban, s bármiféle ellenpróbanak vetették alá, mindenkor az világított ki, hogy sem a hőfok emelkedése vagy változása, sem a szénsav elillanása, sem a rázás magában nem zavarosítja meg a bort, hanem csakis a levegő oxigénje, mely a bornak a hordóból való kivételekor könnyebben jutván hozzá, annak megtörését okozza. A fiatal bor megzavarodása, az ó borok megtörése, a vörös borok megbarnulása, színvesztése tehát mind

¹ Lásd „A borászat könyve” Csanády és Plósz.

Teljes tejszövetkezeti berendezéseket,

kézi-erő- és turbina-hajtásra ugyisint mindennemű tejjgazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj és sajtgártáshoz legelőnyösebben szállít az

Első magyar tejjgazdasági gép- és eszkozyar

1660 FUCHS és SCHLICHTER, Budapest, VI., Jász-utca 7. szám

KÜLÖNLEGESSÉG:

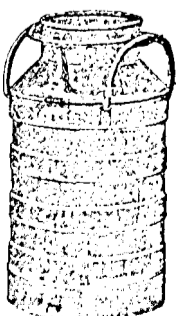
VAJKIVITEL:

„Svéd Globe Separator.”

Tejtelepek és tejszövetkezetek által termelt vajat évi kötés mellett korlátlan mennyiségben legmagasabb árakon veszünk át.

Árjegyzékek, költsegtetések, tervek ingyen és bermentve.

Telefonszám 394.

Mendel Lázár Fiai sörfőzdéje, Torda

Ajánlja: **hordókban és palackokban** legjobb minőségű 1735

világos korona sörét

A már 10 év óta fennálló Kolozsmegyei főraktár Kolozsvárt, (Óvár, városi sörház) saját kezelés alatt áll.

Kolozsvárt kapható minden italmérésben, fűszer és csemege üzletben.

Telefonszám 394.

oxydatio következtében jönnek létre, ugyancsak oxydatio következtében barnul meg az eredetileg szintelen vagy kevésbé zöldes színű must is; ellenben a fekete törésnek még más oka is van.

Ujabban különösen francia tudósok foglalkoztak a megtörés okaival. Vizsgálataik mindenben megerősítették az előzőekben a törésre vonatkozólag elmondottakat, de még egy lépéssel közelebb jutottak a törés okainak megismeréséhez. Megállapították ugyanis, hogy a bor törésénél a levegő oxigénje nem közvetlenül hat, hanem az oxydációt egy a borban előforduló fermentum² az u. n. „Oxydase” közvetíti. Az oxydase, mely a szőlőben, minden mustban, és törésre hajlamos borban is előfordul, azon jellemző tulajdonsággal bír, hogy igen gyorsan képes a levegő oxigénjét a must és bor vonatanyagának bizonyos alkotórészeire, különösen pedig a csersavra átvenni; ezen anyagok az oxydatio következtében először megbarnulnak, mi által a bor is sötétebb színű lesz, majd oldhatóságukat elveszítve a borból kiválnak s annak megtörését okozzák. Minél több oxydase van a mustban vagy a borban, annál nagyobb lesz az oxydált anyagok mennyisége, annál erősebben törik meg a must vagy a bor; míg ezen erélyesen oxydáló fermentum hiányában a bor vagy must vonatanyagai nem változnak meg, vagy legalább is nem olyan nagy mértékben.

Az oxydase már a mustra is érvényesíti hatását, miközben javarésze elhasználódik, ha tehát a mustban csak kevés volt, a bor rövid idő alatt törésmentessé válik; ellenkező esetben az összes oxydase nem használódik mind fel, egy tetemes része a borba kerül, és oxydáló hatását mindannyiszor a hányszor a bort levegővel hozzuk érintkezésbe vagyis lefejjük, érvényesíti, minek következtében az megtörik és megbarnul.

Dr. Baintner Ferenc.

Könyvismertetés.

A vadontermő gyógynövények valamint a gazdasági melléktermékek gyógyszer-tári értékesítésének rövid ismertetése.
Irtó Páter Béla gasd. tanintézet tanár. Az országos magyar gazdasági egyesület a Szmirnyák-alapítványból jutalmazta a fenti című pályaművet, melynek írója régi jó ismerősünk a gazdasági szakirodalom terén. Határozottan hézagpótló mű ez és értékes, különösen azért, mert a szegény népet megis-

² Fermentumok elnevezése alatt olyan nitrogéntartalmú anyagokat értünk, amelyek az állati és növényi szervezetben fordulván elő, bizonyos anyagokat átváltoztatásra birni képesek, anélkül hogy maguk azokkal vegyülnek.

merteti egy olyan jövedelmi forrással, amelyben a nehezebb mezei munkára képtelenek (öregek és gyermekek) vehetnek részt s így maguk és családjuk számára keresetképesekké lesznek.

Ma, amikor a nehéz megélhetési viszonyok csaknem elviselhetetlen teherként neheznek a szegény emberek vállaira, a család minden egyes tagjának hozzá kell járulnia a jövedelem gyarapításához. Erre a legmegfelelőbb alkalom a vadontermő gyógynövények gyűjtése, mert a család másként munkaképtelen tagjai, könnyűszerrel végezhetik anélkül, hogy koruknak meg nem felelő, egészségükre hátrányos munkát kellene végezniük.

Nagyon szerencsés gondolat volt az országos gazdasági egyesülettől e művecske kiadása s a szerző neve garancia arra, hogy a benn foglaltak a legnagyobb gonddal és körültekintéssel vannak összeválogatva. Az eleje szabott — valjuk meg — szűkkeretben, mindent megad mit e dolgokról a gyűjtőnek tudnia kell.

A 128 lapra terjedő mű öt fejezetre oszlik:

I. *A gyógynövények értékesítése.* Röviden vázolja, hogy milyen alakban és milyen módon értékesíthető a különféle gyógynövény. Nagyon helyesen arra az alapra helyezkedik, hogy a gyűjtők egy-egy községben alakuljanak szövethozottak s a gyűjtött anyagot egy országos szövethozottak adnak át, amelyik úgy bel, mint külföldön értékesítené azt. Természetesen így az áru jobban értékesíthető, mintha a gyűjtő maga adja azt el. Azt hiszem, a községek lelkesíti és tanítói kara, kész örömmel vállalná magára a szervezés munkáját s a gyűjtéshez szükséges utmutatásokat is megadná.

II. *A gyógynövények szedéséről.* E fejezetben utasításokat ad, hogyan kell szedni a gyógynövényeket s melyik részt, melyik időben a legalkalmasabb gyűjteni.

III. *A gyógynövények szárítása.* A gyógynövények kivétel nélkül szárított alakban kerülnek forgalomba s itt értékes utasításokat talál a gyűjtő arra nézve, miként kell a különféle gyógynövények, különböző részeit (virág, levél, szár, gyökér) szárítani. Ott, ahol a szövethozott megalakul, alkalmas helyiségekben maga a szövethozott végezheti a szárítást, az utasítások szigorú szemelött tartásával.

IV. *A gyógynövények csomagolása.* A kész áru csomagolása igen fontos dolog, mert a droguák hamar romlanak s veszítenek értékükből. Nagy vonásokban ismerteti a megfelelő csomagolási módokat, ami szintén a szövethozott dolga volna.

V. *A hazánkban vadon termő gyógynövények.* E fejezet alatt fel vannak sorolva mindazok a gyógynövények, amelyek vadon te-

remnek s a gyűjtésük ajánlható. A tudományos név mellett felsorolja a szerző a különböző vidékeken használt népies magyar neveket is s ezenkívül mindeniket bemutatja rajzban is. Pontosan leírja a növényt; hol fordul elő, a gyógyászatban mire használják. Végül a szedés és értékesítésre ad felvilágosítást.

VI. *Gazdasági melléktermékek gyógyszer-tári értékesítése.* E fejezetben tárgyalja a gyümölcs és egyéb fák; valamint a gazdaságban természetesen különféle növények gyógyszer-tári értékesítését. Végül a kőrishozottakat is felveszi, mint könnyen gyűjthető és értékesíthető gyógyszer-tári anyagot.

A fentiekben vázoltam, nagy vonásokban a mű tartalmát, amelynek — a szerző jóakarátán kívül eső — hibája az, hogy a műhöz eredetileg tervezett színes képek, anyagi okok miatt elmaradtak. Határozottan kívánatos volna, ha a mű közel jövőbeni második kiadásánál e hiány pótolva lenne.

Az egyesület díszes kötésben adta ki a művet, sajnos nem jelezte a mű árát valamint azt sem, miként juthatna hozzá a közönség.

Nagyon hasznára volna az ügynek, ha a földmiv. miniszterium e művet kedvezményes áron juttatná a községek, lelkészek és tanítók kezébe, akik azután községek szegény lakosságát a jó ügyhöz méltó buzgalommal ilyekeznének megmegtörni ennek az új kereseti forrásnak s készséggel végeznék a szervezés munkáját.

A mű beszerzése iránt érdeklődők forduljanak az „Országos Magyar Gazd. Egyesület” könyvkiadó-vállalatához (Budapest, IV., Üllői-út 25.)

Dr. Barna.

EGYLETI ÉLET.

Meghívó. Az „Erdélyi Gazdasági Egylet” igazgató-választmánya 1906. évi július hó 28-án, (szombaton) délután 3 órakor — Petőfi-utca 7. szám alatti helyiségében — rk. ülést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

Tárgyak:

1. Mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása.
2. Földmiv. miniszter leiratai:
 - a) Gazd. akadémiai értekezlet ügyében;
 - b) segély a Kolozsmegyei szakosztálynak;
 - c) segély a kisgazdák tanulm. utjára;
 - d) háziipari államsegélyek elszámolásáról;
3. O. M. G. E. a mezőgazd. érdekképviselet ügyében.

„AGRARIA”

magyar gépforgalmi
részvény-társasága szab. osztrák-magyar államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak vezérigazgatója

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Egyetemes acélekék.

Eltörhetetlen téglacélekefej.

Páncélacél-kormánylemezek.

Magasított acél-ekéfej.

Porvédő kerekek.

Acél gerendely.

Sürgőnyeim: „Agraria” Budapest. Rövidített leveleim: „Agraria” Budapest, V., Váci-ut 2.

Tiszta acélananyag
s a j á t
hámorainkból.

1457

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetük.

Ekegyártás terén legelső-rangu magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

4. O. M. G. E. a gr. Károlyi Sándor szoborbizottság gyűjtőívei tárgyában.
5. Gazd. tanint. ösztöndíjak és jutalomdíjak megszavazása.
6. Erdélyi kisbirt. magyarság érdekében tartandó értekezlet napjainak kitűzése.
7. Építési és telekeladási ügyek.
8. Jelentés az elnökileg elintézett ügyekről.
9. Új tagok fölvétele.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

A gazdasági szakoktatás reformja.

— Ankét a földművelésügyi miniszteriumban. —

Alig vette át a földművelésügyi tárcát Darányi, máris legnagyobb erélyvel hozzálátott a gazdasági szakoktatás újjászervezéséhez, úgy hogy e kérdésben ma már értekezletet hívott össze, mely teljesen kidolgozott előadói javaslat alapján foglalkozhatott a reformtervezettel.

Az értekezleten, mely 24-én délelőtt 10 órakor kezdődött a földművelésügyi miniszteriumban, részt vettek a földművelésügyi miniszter elnöke alatt: Mezössy és Rapaics államtitkárok, a kultuszminiszterium, a pénzügyi és az igazságügyi miniszteriumok kiküldöttjei; Balogh Vilmos min. tanácsos; az O. M. G. E. képviselőiben: Szilassy Zoltán orsz. képviselő; az E. G. E. képviselőiben báró Bánffy Ernő alelnök, meghívott tanügyi férfiak: dr. Hutyra Ferenc, Vöröss Sándor, Cserháti Sándor, Tormay Béla, Kodolányi Antal, Kossuthány Tamás, Szentkirályi Ákos; Buday Barna orsz. képviselő; Kerpely Kálmán mint előadó.

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter megnyitván az értekezletet, közli, hogy a mezőgazdasági szakoktatás reformálásával az alsó, a középső és a felső vonalon egyaránt foglalkozni kíván, az illetékes szakférfiak meghallgatásával. Az értekezlet tárgya azonban pusztán a gazdasági tanintézeteknek akadémiákká való átalakítására vonatkozó előadói tervezet, miután ezt a reformintézkedést legszükségesebbnek látja, részben az óvári akadémia túlszűfolttsága miatt, részben azért, mert a gazdasági tanintézetek hallgatóságának gyenge előképzettsége mind több panaszra ad okot. Ezekben a viszonyokban kíván segíteni mindenekelőtt. Az előadói javaslatra nézve a megjelentek véleményét kéri.

Kerpely Kálmán, Szilassy Zoltán, Cserháti Sándor, Hutyra Ferenc, Kodolányi Antal, Vöröss Sándor, dr. Szentkirályi Ákos és Kossuthány Tamás felszólalásai után Darányi miniszter összegezte az értekezleten leszűrődött nézeteket. Kívánja az értekezlet a gazdasági tanintézeteknek akadémiákká való átszervezését, felvételi alapnak a középiskolák végzé-

sét. Kívánja fakultatíve a bentlakást, továbbá a hallgatók maximális számának megszorítását a tantermek és a laboratórium térfogata szerint. A hároméves tanfolyamnak egy utólagos gyakorlati évvel való megtoldását nem kívánják, mert ez a pályát is rendkívül megdrágítaná s erre a célra távolról sincs elég hely a ménesbirtokokban. Kívánják azonban, hogy egy évnek kiválóan a gyakorlati kiképzés céljaira kell fordítani. Ennek mikéntje a részletes tárgyalás során került megbeszélésre, amelyen megállapodtak abban, hogy a gyakorlati kiképzésre igen nagy súly fektetendő, mindazonáltal a különálló előző gyakorlati év helyett a gyakorlati kiképzés kérdése az egész három esztendő tanfolyamon át lehetőleg karöltve az elméleti oktatással oldandó meg. Az időrabló kollokviumok lehető kiküszöbölésével az előadott összes tárgyakat alapvizsga, illetőleg szigorlat tárgyává kívánják tenni. A tanterv megállapításánál különös figyelemmel voltak arra, hogy az ifjúságot nagy anyaggal ne terheljék szükségtelenül, feladatul tűzik továbbá, hogy az ifjúság szociális, különösen pedig intenzív kereskedelmi ismereteket szerezzon.

— Legelőink feljavítása. A székelyföldi miniszteri kirendeltség egy nagy horderejű elhatározásáról vettünk tudomást.

Tudvalevő dolog, hogy a székely nép nagyon sokféle gazdasági nyomorusága között talán jelentékenyebb az, hogy az egykor híres állattenyésztése hanyatlólélemben van, és ennek a bajnak éber figyelemmel való kísérése fontos és annak megszüntetésére irányuló hatóságai és társadalmi törekvések megvalósulása kívánatos azon indokból legfőképpen, minthogy az állattenyésztés a székelyföldi dombvidéken nemcsak a lakosság főkeresetforrását képezi, de mezőgazdaságának ugyyszólván egyetlen előmozdítója, a szerény jövedelmezőségű bércsek között élő székely népnek egyedüli létfontartója.

Vizsgálva azon okokat, melyek az állattenyésztés hanyatlásának előidézői, a székelyföldi kirendeltség — igen helyesen — úgy találja, hogy e hanyatlásnak legfőbb okai egyfelől a legelők apadása, illetve felosztása és feltörése; másfelől a meglévőeknek nagymérvű elhanyagolása, miknek következtében némely vidék oly szánalmas helyzetben van e tekintetben, hogy a vízmosásos árkokkal megszakított, részben már elkopárosodott és elmo hásozott silány gyepezetű legelők a rendes állattlétszámnak már felét sem képesek eltartani. S minthogy a tagosítások folytán a nyomásos gazdálkodás is mindinkább háttérbe szorul, a mesterséges takarmánytermelés és istállózás pedig a székelyföld legnagyobb részén még igen kezdetleges: ily körülmények között az állattenyésztés hanyatlásán valóban nem lehet csodálkozni.

E szempontok figyelembevételével mellett jutott a földművelésügyi kormány is ama elhatározására, hogy a székely birtokosságot és községeket legelőik feljavítását illetőleg erkölcsileg és anyagilag támogatni fogja.

Erkölsileg azért, hogy a székelyföldi miniszteri kirendeltség szakértőinek díjtalan közreműködésével a székely birtokosságokat és községeket, a fenforgó viszonyok között célszerű és helyes legelőjavítási munkálatokkal és azok mikénti foganatosításával fogja megismertetni, anyagilag pedig azért, hogy az illető legelőbirtokosokat az anyagi erejüket meghaladó munkálatok teljesítésében, hasznos berendezésében (pl. közös csordaitatók felállításai) a szükséges legelőjavítási eszközök (láncborona, tövágó kapa, csákány, stb.) adományozása, valamint kopár hegyek begyepesítéséhez, a silány gyepezet felfrisítéséhez szükséges jóféle fű és heremagvak beszerzésében, megfelelő összegű készpénz adományozása által segítenie fogja.

A földművelésügyi kormány fennebb körülrít gondoskodását a székelyföldi kirendeltség most Kisküküllő vármegyére is kiakarja terjeszteni. E vármegyében a közlegelők feljavítása körül eddigéig csak nagyon kevés történt, bár a vármegyében mintegy husznál több székely lakta község határára van olyan jelentékenyebb terjedelmű közlegelő, a mely feljavításra szorul. A székelyföldi miniszteri kirendeltség a fennebb említettek figyelembevételével a vármegyei gazdasági egyesület útján a közigazgatás hatóságaihoz fordul, hogy a vármegyebeli legelők feljavítása tekintetében javaslatokat tegyenek. (szl.)

— Gabonaszállítás a hadsereg részére.

A termelőknél a kereskedelmi szokás szerint bevásárlandó rozs- és zabmennyiségeknek szállítására, valamint a kenyér és zabnak bérlet-szerű átadására vonatkozó ajánlatai a folyó évi augusztus hó 15-től szeptember hó 15-ig terjedő időben fogadtatnak el a 12. hadtest hadbiztosságánál. A termelők fölhivatnak, miszerint azon esetben, ha ők ebben részt venni kívánnak, ezt a hadtest hadbiztosságnak legfőlebb a bevásárlási határidő kezdete előtt 8 nappal, vagyis a folyó évi augusztus hó 7-ig, a mennyiségeknek megjelölése mellett — a melyekre ők reflektálnak — közölik.

— Komlólevél-tetű. Az Erdélyi Gazda régebbi számában olvasható, hogy a középeurópai komlósvidekek ültetvényeit majdnem tönkreteszti az idén a levéltetű invasio, s volt olyan levél, melyen 600 állatkát olvastak meg. A Dunántul s az Alföld némely helyen szintén megjelent már a hamuféreg s következményeként a korompenész: az ezek által meglepett komlósvirág nem fejlődik, nem bír kiviritani, s ha kiviritott a tobozok nem nőnek meg. Ha a mostani időjárás (hideg éjjelek, forró napok, hideg eső) mellett fellépne valahol a levéltetű, úgy feltétlenül a baj kezdetén 3%-os kenő-szappan oldattal kell fecskendezni, ha még oly magasra kuszott volna is a komló.

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNY TÁRSULAT
BUDAPEST

Legtökéletesebb rendszerű — **gőzcséplőkészletek.**

Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről!

Magánjárók

(uti mozdonyok)

cséplési-, vontatási- és tarló-szántási célokra (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével!)

Olcsó üzem! Tökéletes munka!

Referenciával és bővebb felvilágosítással szívesen szolgálunk.

= Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök =

az országzerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták” és heremagtisztító gépek.

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításhoz berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtóerőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. Sürgőnycim: Kalmár-rostagyár.

Legjobb a közönséges gazdasági gyalog fecskendőt a komló sorok közzé tolni s a lombot alulról felfelé bőven végig fecskendezni. Nagy munka, de megérdemli az a jó komlóár, amelyet az idén remélhetünk! Ez azonban még nem elég, hanem tisztogassuk fel, lombozzuk le a komlótökeket egész mell-magasságig, mert rovar-invasió, s penész a talajról az alsó lombokra szokott átkelni s innen 2—3 nap alatt feljebb hatol. Ehez még minden körülmények közt, most a toboz képződés elején apróra fel kell kapálnunk a komlóskert talaját. Nagy tömegben fellépett ismeretlen károsítót vevén észre, alólirott, vagy az állami rovarani állomás (Budapest, Oszlop-utca) azonnal értesítendő. Csézer Lajos.

— **Méhészeti előadások.** Az állami méhészeti szaktanítók, folyó évi augusztus hónapban az alább megnevezett napokon és helyeken tartják előadásait. *Tóth János* hatodik kerületi, székhelye Nagyenyed. 8-án délelőtt Voilán, délután Nagysinken. 9-én Morgondán. 10-én Bürkösen. 11-én Szentágotán. 13-án Diódon. 14-én Magyar-Lapádon. *Nagy János* hetedik kerületi, székhelye Kolozsvár. 6-án Árpáston. 7-én Bethlenen. 8-án Somkeréken. 9-én Szászcegön. 10-én Kolozs-Alaguton. 11-én Kolozskarán. 13-án Dezmerén. 14-én Szamosfalván. 16-án Szászlónán és 17-én Sztolnán.

— **A mezőgazdasági érdekképviselő szervezetése.** Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter mostani újabb hivatalbalépése alkalmával a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének tisztelgő deputációja előtt tudvalevőleg megígérte, hogy a *gazdasági érdekképviselő szervezetését* egyik főfeladatául fogja tekinteni. Mint a Szövetkezés értesül e nagy probléma körül most egy igen fontos lépés történt. Darányi ugyanis megbízta Rubinek Gyulát, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület helyettes igazgatóját és dr. Bernát István országgyűlési képviselőt, a Magyar Gazdaszövetség igazgatóját azzal, hogy dolgozzanak ki javaslatot a mezőgazdasági érdekképviselő megszervezéséről. Azt hisszük, a magyar gazdatársadalom örömmel fog értesülni a miniszternek erről az elhatározásáról, mert a két megbízott férfiú arravalósága minden kétség fölött áll. Hisszük, hogy a javaslatot mihamarabb alkalma lesz a szervezett gazda-

közönségnek megösmerni és tárgyalás alá venni.

— **Mezei munkabérek Romániában.** Galaczból írják, hogy a szerbiai és bolgár aratók az idén nagyon gyéren jelentkeztek Romániában s ennek folytán a mezőgazdasági munkások bére rendkívül emelkedett. Az aratómunkások az idén egy hektár learatásáért 50 frankot is kapnak, mely munkáért a megelőző években 35—30 frankot fizettek. A napszamosok napibére teljes ellátáson kívül 4 frank, vagyis kétszer annyi, mint eddig.

— **Ádám, az emberiség ősapja Héros** volt, vezérlő erő, aki a többi emberek közül kimagaslik. A pálinkák közül az *Első Alföldi Cognacgyár r.-i. barack-pálinkája* magaslik ki, mint amely a legkitűnőbb gyümölcs-ital. 1709.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felölös szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA.

Magyar Jelzálog Hitelbank

képviselősege

Kolozsvárt, Jókai-utca 2. sz. alatt (gr. Rhédey-ház I. e.)

**Az intézet alaptőkéje 40 millió korona
záloglevélkölcsönöket**

nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra 4%-os és 4½%-os záloglevelekben.

A jelzálog felajánlott erdélyrezi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egylet” bizalmi férfialdának véleményét. 1001

Törvényesen védve: Minden utánzás és utánnyomás büntetendő, törvény-nemtűdás, nem méntség:

Bíró: Vádolt, Ön az egész és utolsó pénzt céltalanul, érték és hatás nélküli szerekre pazarolta, dacára annak, hogy úgy mint mindenki, Ön is tudhatta, hogy Thierry-féle balzsam a legmegbízhatóbb és a leghatásosabb szerek minden esetben és ezt a köszönőlevelek ezreivel lehet bizonyítani.

Vádolt: Sajnos, többször hagytam magamat félrevezetni és minden nekem felkínált érték- és hatás nélküli szerhez folyamodtam, amit azonban őszintén sajnállok.

Bíró: A tudatlanság a törvény szerint nem menthető, vagy igazoló ok. Miért nem hozta meg magának Thierry gyógyszerészről Pregrádából a köszönőlevelek ezreit tartalmazó füzetet, amit bárki is ingyen és bérmentve megkaphat?

Vádolt: Ez a körülmény, sajnálatra, előttem ismeretlen volt. Bíró: Azon kikötéssel, hogy e mulasztást a jövőben pótolni fogja, most felmentem azon vád alól, hogy az önmaga és családja iránti gondosságot elmulasztotta. De ígérje, hogy jövőben óvakodni fog lépre menni és nem veszi majd a sokféle hatás nélküli haszontalan szereket és hamisítványokat csakis a Thierry-féle balzsamot és centifolia-kenőcsöt fogja meglegő hatásuaknak tartani. Az egészség törvényeit okvetlen be kell tartanunk, mert ezek elhanyagolása betegségek és a szerek elyengülése által bűnhődnek. Az emberiség segítségére, a betegségek és fájdalmak lecsillapítására legbiztosabban Thierry szerei szolgálnak és senkinek sem kell tovább hiábavalóan szenvedni, ha ezen olcsó szerek mindig a háznál vannak és állandóan alkalmazzák.

A Thierry-balzsam páratlan szer köhögés, katarrus, mellfájás, tüdővész, toroklob, rekedtség, bronchitis, májelfajulás, gyomorgörcsök, kolika, emésztési zavarok és különösen influenza ellen és biztos gyógyulást hoz mindenkinek.

Ára 12 kls-, vagy 6 dupla-üveg, vagy pedig egy nagy különlegességi üvegnek 5 korona bérmentesen.

Thierry centifolia-kenőcse a netovábbja a szereknek sebek és gyulladásoknál, mell és mellkeményedéseknél, keléseknel, sérüléseknél, karbunkulusoknál, kelevényeknél, hólyagoknál és gyermekfeltöréseinek. Megpuhit és megnyit minden szálkát vagy a testbe jutott idegen dolgot. Idejekorán alkalmazva megakadályoz minden vérmérgezést és feleslegessé tesz minden operációt. Egy tégely ára bérmentve 3 korona 60 fill.

A tájékoztató füzetet egy-egy elismerőlevéllel bárki is ingyen és bérmentve megkapja.

A szerek szétküldése csakis a pénz előzetes beküldése vagy utánvétel mellett történik.

Megrendelési cím:

THIERRY A. gyógyszerész Pregráda Rohitsch-Sauerbrunn mellett. Kapható: Török József és dr. Egger J. L. gyógyszerészeknél Budapestben, Vértes Lajos gyógyszerésznél Lugoson és minden nagyobb gyógyszerertárban és drogueriarban. 1723

Allein echter Balsam aus der Schutzengul-Aptheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Ertesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételű kölcsönnyújtása és előzékeny eljárása révén kitűnő hírnevű

„Nagyszeheni földhitelintézet”

részéről, Kolozs és több szomszédos megye területére ingatlan jelzálog kölcsönök

„kizárólagos ügynökségével”

biztattam meg.

Ebbeli működésomban legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kímélő eljárással szolgálatára legyek.

Bárminemű felvilágosítással, útbaigazítással készségesen, díjmentesen szolgálok.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai véglegesen rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő csábító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek”, — amelyek ilyenmü jelzálogkölcsönt pénzintézetek közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem ülni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatatlan, időt veszít és minden esetben, akár eredményes, akár nem, terhesen költséges.

Teljes tisztelettel

1243

**Erdélyi erdő-faanyag és bányaügynökség.
Gombos Benő Kolozsvár, Malom-u. 16. sz.**

Ugyanott diszert és legmegbízhatóbb módon bór- és magánházak, építési telkek, földbirtokok eladása és vételére a legkedvezőbb feltételekkel, valamint birtokbörletek lebonyolításnak.

RÖCK ISTVÁN gépgyára

BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:

Alló és fekvő gőzgépek bármily nagyságban.
Langen & Wolf rendszerű gázgenerátorok és gázgépek szívó-, világító- és kohó-gázüzem számára.
Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.
Szivattyúk Worthington és egyéb rendszerek szerint.
Hűtőtelepek és jéggyárak.
Gépperendezések malmok, téglagyárak, olajgyárak és kétfestő-gyárak részére.
Hydraulikus sajtók különböző nagyságban.
Borsajtók és szőlőzúzó. 1475

CLAYTON & SHUTTLEWORTH, P.
 Budapest, Váci-körút 63.
 Itt a legelőnyösebb árak mellett ajánljuk:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
 szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, löher-cséplők,
 tisztító-rosták, korokolyozók, kaszáló- és aratógépek,
 szénagyújtók, b. oronák, sorvetőgépek, Planet jr.
 kapálók, szecskavágók, répavágók, kukorica-
 morzsolók, darálókat, őrlőmalmok, egyetemes
 szecskék, 2- és 3-vasú ekék és minden
 egyéb gazdasági gépek.

1242

Törlesztő kölcsönök.

AZ Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-
 birtokok és városi bérházakra

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített
 telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérhá-
 zaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület
 vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas
 összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsö-
 nöknél számítatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök
 közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással
 készséggel szolgál az

Igazgatóság.

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

1501

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Előnyös feltételek.

Teljes 100-as árfolyam.

Cséplőgép-tulajdonosok!

A belügyminiszteri 1903/73565.
 o o sz. rendelettel előirt o o

mentőszekrények

gőzgépekhez kemény fából tel-
 jesen felszerelve 30 koronáért,
 járgánygépekhez pléhdoboz-
 ban 6 kor.-ért, beszerezhetők a

Magyar orvosi műszertárban

— orvosi műszerek, kötszerek, és sérvkötők gyára —
 Budapest. VII., Kerepesi-út 32.
 Pótláshoz szükséges egyes szerek
 jutányos árért szállítanak. 1752

**Gazdasági kereskedelmi és ipar-
 bank Részvény-Társaság**

BUDAPESTEN, ERZSÉBET-KÖRÚT 35.

Telefon 149. Postatakpztri Cheque számla: 15603
 Cheque számla: a Magy. Ieszámlit. és pénzváltó-banknál

BANKOSZTÁLYA

utján törlesztéses jelzálogkölcsönt
 földbirtokokra, továbbá városi bérhá-
 zakra legelőnyösebb feltételek
 mellett és leggyorsabban bonyolít
 le az érték legmagasabb arányáig.
 Megkeresésnél beküldendő a te-
 lekkönyvi kivonat és kataszteri
 birtokiv.

VÁLTÓ-

kölcsönt gazdáknak, birtokosok-
 nak, gazdatiszteknek,

KÖLCSÖNT

sorsjegyekre, értékpapi-
 rokra és vidéki takarékpénztári részvényekre
 a legelőnyösebb módon eszközöl.

Árjegyzék, költségvetés és szakaszorú felvilágosítás
 ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szövetkezeteknek tömeges
 megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

GÉPOSZTÁLYA

utján szállít csakis elsőrendű
 gyártmányban legkedvezőbb fi-
 zeti feltételek mellett:

- Gazdasági gépeket,
- Gőzcséplő-készleteket,
- Tolókerék-rendszerű vetőgépeket,
- Egyetemes acél-ekéket,
- Gazdasági malomberendezéseket,
- Tejgazdasági gépeket,
- Fűrészgyári berendezéseket.
- Szecs-kavágókat, 1461
- Répavágókat,
- Morzsolókat,
- Darálókat stb.

Tejgazdasági, baromfitenyésztés-
 gépek és eszközök, fejtelepek, szu-
 kor-, szesz- és keményítő-gyárak ba-
 rendezése. Műtrágya, erőtakarmányok
 Derby-melasse, zsák, ponyva stb. stb.

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek
 megfelelően berendezett műtermü-
 ket a nagyérdemű közönség becses
 figyelmébe.

Műtermek vannak:

Kolozsvár Miskolc
 Mátyás király-tér 10. Városház-tér 20.

Dés S.-A.-Ujhely
 Felső-sétátér. Főtér 9.

1729 **Sárospatak**
 Kossuth Lajos-u. 70.

NAY és RÓNA

Gép, fecskendő és szállítóeszkögyár.

Központ:

BUDAPEST, V., KÁLMÁN-UTCA 15.

Taligák, szállító-eszközök bármely építkezés, gazdaság
 1727 és iparüzem számára.

Diaphragma-szivattyúk. Fecskendők.
 Emelő-szerszámok. Vasuti szerszámok.

Mindenféle műszaki és gazdasági kellekből állandó
 nagyraktár.

Tessék ajánlatot kérni. Telefon.

Mezőgazdasági Áruhitelbank

Részvény-társaság.

Budapest, V. ker., Báthory-utca 5.

BANKOSZTÁLYA: előnyös feltételek mellett
 nyújt mezőgazdáknak sze-
 mélyi hiteli kölcsönöket, ke-
 zes nélkül.

ÁRUOSZTÁLYA: mindennemű MÚTRÁGYÁK
 KARTELEN KIVÚL) u.m.:
 superphosphát,
 thomassalak,
 chilisalétrom,
 kaint, 1650
 kalisót,
 valamint az összes erőtakar-
 mányok eladásával foglalkozik

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: esontliszt és ásványi
szuperfoszfátok, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szu-
 perfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi Irodája: BUDAPESTEN, V. ker., Nádor-utca 4. szám, a hová a rendelések és mindennemű kérdézősködések intézendők.

Szivattyuk és Mérlegek

különleges gyár
Garvenswerke,
WIEN, II., Handelsquai No. 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse No. 6.

1718

GRAND PRIX a párisi 1900. évi világiállításon.

1737 II. Kwizda-féle

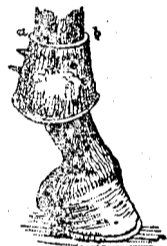
Restitutionsfluid.

Gs. és kir. szab. mosóvíz lovak részére. — Egy üveg ára 2 kor. 80 fillér. 40 év óta az udvari istállóban, a katonaság és magánosok nagyobb istállóiban használatban van nagyobb munkánál elő- és utóerősítőül, ina. merevségénél stb. az idomításnál kiváló munkára képesíti a lovakat.

Korneuburgi marha-táppor.

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására. 1 doboz 1'40 K — 1/2 doboz 70 fillér.

KWIZDA-féle szabadalmazott Lászárvédő Pneumatic-lábszárvédő gumiből és légpárnával

szürke, fekete, barna és fehér színben és négy nagyságban készíttetnek és pedig a bal és jobb lábak részére, a-b-nél mért terjedelmű szerini

1 sz. . . . 20—22 cm. 3. sz. . . . 24—27 cm.
2 sz. . . . 22—24 cm. 4. sz. . . . 27—30 cm.

Ára darabonként

1. sz. Kor. 5-50, 2. sz. Kor. 5-90, 3. sz. For. 6-40, 4. sz. Kor. 7-30
fekete, barna és fehér
1. sz. Kor. 5-90, 2. sz. Kor. 6-40, 3. sz. Kor. 6-80, 4. sz. Kor. 7-70

Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve. Főraktár:

KWIZDA JÁNOS FERENC

cs. és kir. osztrák, magyar királyi, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, **korületi gyógy szerész, Korneuburg, bei WIEN.**

Legyek

istállóból, konyhából, mé- szárszékéből, vágóhidról biztosan elűzetnek, ha **Légy-Bonodor** ral megszeliük. — Legjobb már tavaszkor! — Egy kiló elegendő 25 □ méterre. 5 kiló, leirással, 6 korona, franco, utánvéttel

FODOR FERENC

Budapest, Kisfaludi-utca 40. szám. 1721. I.

Hirdetések a legjutányosabb árban fölvetetnek a kiadóban.

Az Erdélyi Kereskedelmi Társaság FODOR és TÁRSAI megbízásokat elfogadnak Jármos ökrök tinók,

sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetít.

Cim:

Erdélyi Kereskedelmi Társaság Kolozsvár, Szentegyház-utca 2-ik szám. 1762 Telefon 311.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em. Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapítványok a kormány hozzájárulá- sával	1,953,240.—
Tartalékok	601,263.93
Osszesen:	2,554,503.93 K.
1901. évi fölösleg	90,349.— K
1902. " " " " " "	59,782.26
1903. " " " " " "	109,331.73
1904. " " " " " "	72,438.23
1905. " " " " " "	61,730.60

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintéu az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díj- arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelesleg- ből ugy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozat tal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítésben részesülnek. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. év- ben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részletetnek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

Seffer Antal SPORT ESZKÖZÖK és KÖTÉLGYÁRTÓ IPARTELEPE

BUDAPEST, IV., KÁROLY UTCA BOLTSZÁM 12. (KÖZP. VÁROSHÁZ ÉPÜLETE)

Függőágy: 2'75 frt-tól

Gyermekbutor nagy választékban.

Lábháló-párja 8 frt-tól

Vízmentes ponyva és zsák

Összehajtható kerti butor nagy választékban.

Lawn-Tennis kerítő hálóak függőlegesen álló szemekkel feketére hátrányozva 12 mtr. 6 hrtól.

Tornatermek berendezése és felszerelése

Téke baba és golyó.

Összehajtható támlásszék: csikos vitorlavárosszal dr. 360 frt-tól.

Valódi angol Lawn Tennis labda 12. 3 frt 150. tól.

Szertornák hadsereg részére

Mindennemű kötélárú hosszú szálú kenderből.

Gyűrűhinta szabályozható hőtelen 3 frt-tól.

TELEFON: 15-56. (Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve, Vidéki megrendelések pontosan foganatosítanak.) ALAPÍTOTT: 1878.

Gyakorlatban kitünően bevált.

Számos elismerés.

Nedves falak Istálló mennyezetek

gyökeres kiszáritása, tökéletes páramentesítése,

„KOSMOS” hornyolt asphalt lemez alkalmazásával.

Részletes ismertetés az „Erdélyi Gazda” 1906. évi 7. és 8. számaiban is megjelent.

GREIF ANTAL

okl. mérnök műszaki irodája

Budapest, VIII., Salétrom-u. 10.

— Telefon 89—24. —

Mindennemű felvilágosítás, minta, ismertetés és költségvetés díjmentes.

1679

Képviselek kerestetnek.

GŐZEKÉKET, = GŐZ-UTIHENGEREKET =

1758

és

GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42-50

BUDAPEST—KELENFÖLD

a vasútállomással szemben.

A szakkörök véleménye szerint

ez

a jelenkor

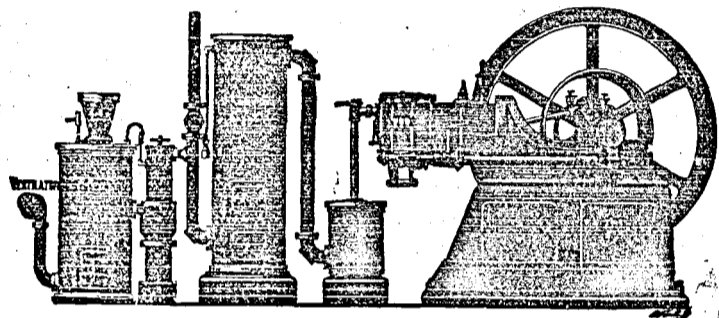

legjobb homlokzati festéke

Prospektussal, mintával, franco és díjtalanul szolgáltatnak egyedüli gyárosai:

LUTZ EDE és TÁRSA festékgyár

BUDAPEST, VII. KER., ÖRNAGY-UTCA 4. SZÁM.

1465.

Eredeti OSERS és BAUER motorok

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasöntöde: Bécs.

Benzin- és petroleum-motorok és locomoblok, szivó-gáz-motortelepek 2-3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

Elpusztíthatatlan

minőségű

juta-, len- és kender-

zsákok

legtisztább magyar lenből készült vízhatlan vitorlavászon és juta kazal, gép- és szekértakaró

ponyvák

bármily nagyságban gyári áron 1738

kölcsönzsákok

minden célra

kölcsönponyvák

vasúti kocsi, szekér, behordási, rostaalj és repceponyvák és asztagtakaróhoz legmérsékeltőbb kölcsön díj ellenében

Kölcsön és vételre

vízmentes esőköpenykegk

Hungária

kétszer sodrott favéges kézi kévekötelek.

130, 140, és 150 centiméter hosszban

Minden anyag töltésére alkalmas egyszerűhasznált zsákok vétele és eladása:

Nagel Adolf

zsák- és ponyva-nagyraktár és kölcsönintézetében.

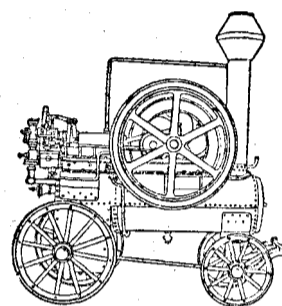
BUDAPEST,

V., ARANY JÁNOS-utca 10.

Sürgöncim:

„Nagel, Budapest.“

Vidéki telefon: 35-92 sz.

Beck és Gergely

Budapest, V., Váci-ut 12.

1725

Benzinmotoros

cséplőkészletek. Teljes malomberendezések.

benzin-, szivógáz- vagy más üzemre.

Teljes olajgyári berendezések.

Elismert legjobb kivitelben szállíthatnak s mindenkor raktáron megtekinthetők.

BONODOR-folyadék!

A legbűzősebb árnyékszékanyagot húzamosabb időre rögtön eltávolítja. Bruttó 5 kilogrammos bádgerszelencében bérmentve 7 koron 50 fillér. — Elengedő 1 évre. 1 kiló próbacsomag 2 korona 50 fillér szállítás nélkül.

BONODOR-POR 5 kilós csomagokban 7 korona bérmentve. — 1 kiló próbacsomag 2 korona szállítás nélkül. 1721. II.

A gazdaságban használjuk: különösen istállóban, ólban, az alomra szórva. A trágya úgy a vetőmagvak conserválására. Bővebb felvilágosítással szolgál Fodor Ferenc, Budapest, Kistaludy-u. 40.

THOMASSALAK-LISZT

Csillag-védjegyű

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya

minden kalászos-, kapás- és takarmánynövény (lóhere, lucerna, etc.) részére, valamint szőlő, gyümölcsfa, kerti vetemény és ugar trágyázására is.

Szíveskedjék a védjegyre, ólomzárra és tartalomjelzésre ügyelni!!!

KALMÁR VILMOS

BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRUT 3. SZ.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin. vezérképviselője a magyar korona országainak területén. 1747

Mótor-benzint

minden fajsúlyban és mindennemű motorhoz alkalmasat jutányosan szállít a

Kőolajfinomító-gyár Részv.-társ. brassói gyárából.

Megrendelések a brassói irodákba intézendők. Benzin adómentességére vonatkozó eljárást illetőleg, a kellő felvilágosítás ugyanott készséggel megadatik. 1687.

Felsőbb gazdasági intézetet végzett **gazdász**

három évi gyakorlattal segédtiszt

vagy **állást keres.**

Szíves megkereséseket „Buzakalász“ jellege alatt továbbít e lap kiadóhivatala. 1771

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDESI ANYAGA

ETERNIT PALA

MAGYARORSZAGI KOZPONT:
ETERNIT MÜVEK
HATSCHÉK LAJOS
BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33.

Elárusító hely Kolozsvárt:

• SZENES KÁROLYNÁL. •